

Sisältöalue
Palvelussuhteen ehdot, vuosiloma
Säännökset joihin määräysten/ohjeiden antaminen perustuu
L Valtioneuvostosta 12 §, VNOS 17 §
Kohderyhmät
Ministeriöt ja virastot
Voimassaoloaika
Toistaiseksi
Kumoaa määräyksen (pvm nro)

VUOSILOMALAIN MUUTOKSEN (346/2019) HUOMIOON OTTAMINEN VIRASTOISSA

1.1 Vuosilomalain muutoksen sisältö

Vuosilomalain muutos (346/2019) astui voimaan 1.4.2019 lukien. Lakiin on lisätty uusi 7a §, joka sisältää säännökset oikeudesta vuosilomaa täydentäviin lisävapaapäiviin sairaudesta, tapaturmasta tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta johtuvan poissaolon ajalta. Lain tarkoituksena on taata vähintään neljän viikon mittainen vapaa, mikäli vuosilomaa on edellä mainituista syistä täydeltä lomanmääräytymisvuodelta ansaittu alle neljä viikkoa. Näissä tapauksissa ansaitun vuosiloman määrää täydennetään lisävapaapäivillä neljään viikkoon saakka. Oikeutta lisävapaapäiviin ei kuitenkaan ole, jos poissaolo sairauden, tapaturman tai lääkinnällisen kuntoutuksen vuoksi on jatkunut yhdenjaksoisesti yli 12 kuukautta.

1.2 Vaikutukset vuosilomiin valtiolla

Virkamiehen ja työntekijän oikeus sairauslomaan ja sen ajalta maksettavaan palkkaukseen määräytyy valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 3.1 luvun mukaisesti. Yhdenjaksoisen sairausajan palkallisuuden kesto on lähes kaikissa tapauksissa enintään yhden vuoden mittainen. Vuosilomasopimuksen 5 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla sairauden tai tapaturman vuoksi myönnetty palkallinen sairausloma on virassa- ja työssäolopäivien veroista aikaa eli niiltä ansaitaan normaalisti vuosilomaa. Vastaavasti lääkinnällisen kuntoutuksen ajalta virassa- ja työssäolopäivien veroista aikaa kertyy enintään 75 työpäivää lomanmääräytymisvuodessa saman sopimusmääräyksen 4 kohdan mukaisesti.

Koska valtion virkamies ja työntekijä ansaitsee vuosilomasopimuksen nojalla sairausloma-ajaltaan vuosilomaa enintään vuoden ajalta, ei vuosilomalain 7a §:n mukainen oikeus lisäpäiviin lähtökohtaisesti tule tämän vuoksi lainkaan sovellettavaksi. On mahdollista, että joissain harvoissa tilanteissa virkamies tai työntekijä ei ansaitse vuosilomaa vuosilomasopimuksen määräysten perusteella sairauden, tapaturman tai lääkinnällisen kuntoutuksen vuoksi neljän viikon verran eli 20 vuosilomapäivää.

Tilanne, jossa lomakertymä jäisi alle neljän viikon, voi syntyä esimerkiksi yhdenjaksoisesti alle vuoden palveluksessa olleen työntekijän sairastuessa pitkäaikaisesti, jolloin työntekijän palkallinen oikeus sairauslomaan on kestoaltaan vain 21 päivää (yleisen virkaehtosopimuksen 3.1 luvun 14 § 1 mom. 1 kohta). Vastaava tilanne voi syntyä silloin, kun virkamies tai työntekijä on yli 75 kalenteripäivää kestävässä lääkinnällisessä kuntoutuksessa. On mahdollista, että poissalujen syistä, niiden kestoista ja sijoittumisesta suhteessa lomanmääräytymisvuoteen johtuen voi syntyä muita tilanteita, joihin vuosilomalain 7a §:n soveltuu.

Koska tilanteita, joihin vuosilomalain muuttuneet säännökset soveltaisivat, on joka tapauksessa hyvin vähän, ovat Valtion työmarkkinalaitos ja valtion pääsopijajärjestöt päätyneet yhteisesti siihen, ettei valtion vuosilomasopimusta ja sen soveltamisohjetta tässä vaiheessa täydennetä lakimuutosta vastaavilla säännöksillä. Vuosilomalain muuttuneet määräykset tulevat virastoissa sovellettaviksi suoraan sitovina lainsäädännön määräyksinä.

1.3 Menettelytavat virastoissa

Niissä tapauksissa, joihin muuttuneet säännökset soveltaisivat, tulee virastoissa tällöin antaa virkamiehelle tai työntekijälle lisäpäiviä siten, että neljän viikon vuosilomaoikeus tulee täyteen vuosilomalaissa edellytetyllä tavalla. Tällöin on kiinnitettävä huomiota siihen, että vuosilomalaki määrittelee arkipäiväksi lauantain eli yksi täysi lomaviikko kuluttaa vuosilomalain lomalaskennassa kuusi lomapäivää. Annettaessa lisäpäiviä valtion virkamiehelle tai työntekijälle lain tarkoittamissa tilanteissa enintään neljään viikkoon saakka, annetaan lisäpäiviä siis enintään 20:een vuosilomasopimuksen tarkoittamien lomapäivien määrään saakka.

Valtion työmarkkinalaitos kiinnittää virastojen huomiota siihen, että käytännössä voi olla vaikeaa havaita, keihin virkamiehiin ja työntekijöihin vuosilomalain muutos mahdollisesti soveltuu. Jotta oikeus mahdollisiin lisäpäiviin vuosilomalain perusteella toteutuisi, tulee lomanmääräytymisvuoden päättyessä tarkastella erityisesti niiden virkamiesten ja työntekijöiden loma-ansainnan määrää, jotka ovat kyseisenä lomanmääräytymisvuonna olleet pitkiä jaksoja pois työstä sairauden, tapaturman tai lääkinnällisen kuntoutuksen vuoksi ja joiden loma-ansainta ei ole vähintään neljää viikkoa eli 20 vuosilomasopimuksen mukaista vuosilomapäivää. Vuosilomalain muutos vaikuttaa vuosilomiin, jotka ansaitaan 1.4.2019 lukien eli työnantajan tulee tehdä tarkastelu ensimmäisen kerran 1.4.2019 – 31.3.2020 määräytyvältä lomanmääräytymisvuodelta.

Vuosilomalain muutoksen yhteydessä muutettiin myös lain 26 §:n säännöstä työkyvyttömyyden vuoksi siirretyn vuosiloman ajankohdasta. Valtion työmarkkinalaitos toteaa selvyyden vuoksi, että valtion vuosilomasopimuksen 12 §:ssä määritelty vuosiloman siirtäminen vastaavissa tilanteissa on muutettua vuosilomalain säännöstä sisällöllisesti vastaava määräys. Vuosilomalain muutos ei tältä osin aiheuta mitään muutosta valtion vuosilomakäytäntöihin.

Neuvottelujohtajan sijaisena,
hallitusneuvos

Tuija Wilska

Hallitusneuvos

Risto Lerssi

Liite

[Laki vuosilomalain muuttamisesta \(346/2019\)](#)